

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

УХВАЛЕНО
Рішенням вченої ради
Харківського національного
економічного університету імені
Семена Кузнеця
від 25.05.2022 р. протокол № 4

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказом ректора Харківського
національного економічного університету
імені Семена Кузнеця
від 25.05.2022 р. № 123

Володимир ПОНОМАРЕНКО

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«МИТНА СПРАВА»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Бакалавр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	07 Управління та адміністрування
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	072 Фінанси, банківська справа та страхування

Харків, 2022

ПРЕАМБУЛА

Розробники освітньої програми:

Остапенко В. М., кандидат економічних наук, доцент кафедри митної справи Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця, гарант освітньої програми.

Тищенко В. Ф., доктор економічних наук., професор, зав. кафедри митної справи Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця.

Карпова В. В., кандидат економічних наук, доцент кафедри митної справи Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця.

Іванова Д. С. здобувач вищої освіти.

Смердов В. Ю., директор Палати податкових консультантів.

Розглянуто на засіданні кафедри митної справи, протокол № 14 від 04.05.2022 року.

Розглянуто вченою радою факультету фінансів і обліку, протокол № 4, від 23.05.2022 р.

ОП оновлено на підставі:

1. Законодавчих та нормативних актів: Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікації, Національного класифікатору України.

2. Стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженого наказом МОН України № 729 від 24.05.2019 року.

3. Аналізу ринку праці, з урахуванням регіонального контексту.

4. Вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду.

5. Пропозицій роботодавців.

6. Рекомендації після процедур внутрішнього та зовнішнього оцінювання ОП (акредитація НАЗЯВО, міжнародними інституціями, сертифікації та інші).

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (додаються).

І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузі знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальності	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма	Митна справа / Customs
Форми здобуття освіти, обсяг освітньої програми в кредитах ЄКТС та терміни навчання	На базі повної загальної середньої освіти: очна (денна) форма – 240 кредитів, 3 роки 10 місяців; На базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»): денна форма – 240 кредитів, 2 роки 10 місяців;
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію спеціальності МОНУ серія НД № 2190421 від 18.09.2017 року строк дії сертифіката до 01.07.2024 року
Мова(и) навчання / оцінювання	Українська
Структурний підрозділ відповідальний за ОП	Кафедра митної справи http://www.customs.hneu.edu.ua/
Вимоги до зарахування	Набір на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти здійснюється за результатами складання національного мультипредметного тесту та мотиваційного листа. Для успішного засвоєння освітньої програми бакалавра абітурієнти повинні мати повну загальну середню освіту та прагнення оволодіти знаннями у сфері митної справи. Правила та строки прийому розміщені на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця за посиланням https://www.hneu.edu.ua/normativni-dokumenty/
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень
Освітня кваліфікація	Бакалавр фінансів, банківської справи та страхування за освітньо-професійною програмою «Митна справа»
Кваліфікація(-ї) професійна(-і)	-
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – бакалавр Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування Освітня програма – Митна справа
Мета освітньої програми	Підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми щодо організації ЗЕД та митної справи, митного оформлення товарів, виконання митних формальностей та складання митних декларацій різних типів на засадах оволодіння загальними та фаховими компетентностями.
Фокус та особливості	Особливістю освітньої програми є орієнтація на підготовку фахівців, які б могли працювати як в сфері митного контролю

<p>(унікальність) програми</p>	<p>(інспектор митний), так і в сфері митного оформлення (агент з митного оформлення). Завдяки отриманим від стейкхолдерів та роботодавців рекомендацій щодо компетентностей, якими повинен володіти майбутній фахівець, було розроблено освітню програму, яка дозволяє студентам оволодіти професійними навичками на основі теоретичної економічної та правової підготовки, а також закріплення отриманих теоретичних знань на практичних заняттях з професійних навчальних дисциплін за допомогою спеціального програмного забезпечення QD-Professional, що дозволяє студентам оволодіти навичками здійснення митного оформлення товарів в електронному вигляді для забезпечення дотримання митних формальностей та митних процедур, забезпечити дотримання правил валютного регулювання та валютного контролю в процесі здійснення ЗЕД, визначати суму митних платежів, курсових різниць та ЗЕД-пені, здійснювати митне супроводження зовнішньоекономічної діяльності з урахуванням умов постачання товарів та існуючих митних обмежень та заборон для управління митними ризиками.</p> <p>Ключові слова: фінанси, банківська справа, страхування, митна справа, митне оформлення, митна декларація, валютне регулювання.</p>
<p>Опис предметної області</p>	<p>Об'єкт вивчення: устрій, принципи й механізми функціонування та розвитку фінансових систем.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання і прикладні проблеми, які характеризуються комплексністю та певною невизначеністю умов, у професійній діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування й у процесі навчання.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, теорії і концепції фінансової науки, які визначають тенденції і закономірності функціонування й розвитку фінансів, банківської справи, страхування.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, математичні, статистичні та якісні методи економічного аналізу, економіко-математичне моделювання, інформаційні, комунікаційні технології, методи дослідницької діяльності та презентації результатів, а також інші методи, технології фінансової науки і практики, методи адміністрування, експертизи й контролю в митній справі.</p> <p>Інструментарій та обладнання: сучасні інформаційно-аналітичні системи та стандартні, спеціальні й галузеві програмні продукти, що застосовуються в сфері фінансів, банківської справи, страхування, митної справи.</p>
<p>Академічна мобільність</p>	<p>-</p>
<p>Академічні права</p>	<p>Отримання освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти</p>
<p>Професійні права</p>	<p>Право професійної діяльності відповідно до отриманої освітньої кваліфікації.</p>
<p>Працевлаштування випускників</p>	<p>Фахівці згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) а саме: 1461. Менеджер (управитель) із грошового посередництва, 1463.</p>

	<p>Менеджер (управитель) із надання кредитів, 1465. Менеджер (управитель) із страхування, 1466. Менеджер (управитель) із пенсійного недержавного страхування, 1475.4 Менеджер (управитель) із зовнішньоекономічної діяльності. 2414.2 Аналітик з питань фінансово-економічної безпеки, 2419.2 Експерт із зовнішньоекономічних питань. Консультант із зовнішньоекономічних питань, 2441.2 Економіст з податків і зборів. Економіст з фінансової роботи, 3411. Брокер. Дилер. Маклер біржовий. Фахівець з депозитарної діяльності. Фахівець з управління активами. Фахівець з біржових операцій. Фахівець з фінансово-економічної безпеки, 3412. Агент страховий, 3422. Агент з митного оформлення, 3441. Інспектор митний, 3449. Інспектор з експорту</p>
--	--

II – ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА

Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Здатність планувати та управляти часом. ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК5. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК9. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК10. Здатність працювати у команді. ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК12. Здатність працювати автономно. ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>

<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.</p> <p>СК2. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.</p> <p>СК3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>СК4. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.</p> <p>СК6. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК7. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.</p> <p>СК8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК9. Здатність здійснювати ефективні комунікації.</p> <p>СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.</p> <p>СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.</p> <p>СК12. Здатність формулювати основні правила та механізми організації ЗЕД та митної справи, правила укладання зовнішньоекономічних угод, принципи та методи визначення митної вартості товарів, описувати методика визначення суми митних платежів, забезпечувати виконання митних формальностей з урахуванням митних режимів та умов постачання Incoterms-2020.</p> <p>СК13. Здатність володіти навичками валютного регулювання та контролю в сфері оподаткування та митної справи, дотримуватись строків розрахунків при здійсненні зовнішньоекономічних операцій.</p> <p>СК14. Здатність володіти інформаційно-аналітичним забезпеченням діяльності та інформаційними системами та технологіями в митних органах, забезпечувати митне оформлення товарів з використанням різних програмних продуктів.</p>
---	---

З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей з класифікацією компетентностей НРК використовується матриця відповідності визначених компетентностей та дескрипторів НРК, яка є інформаційним додатком (**Таблиця 1 Пояснювальної записки**).

III – НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, СФОРМУЛЬОВАНИЙ У ТЕРМІНАХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 072 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ» ОПП «МИТНА СПРАВА»

РН1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

РН2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН3. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

РН4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

РН5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

РН6. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

РН7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН8. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

РН9. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

РН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

РН11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

РН13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

РН14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

РН15. Спілкуватись в усній та письмовій формі іноземною мовою у професійній діяльності.

РН16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

PH17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

PH18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

PH19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

PH20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

PH21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

PH22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

PH23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

PH24. Формулювати основні правила та механізми організації ЗЕД та митної справи, правила укладання зовнішньоекономічних угод, принципи та методи визначення митної вартості товарів, описувати методику визначення суми митних платежів, володіти навичками валютного регулювання та контролю в сфері оподаткування та митної справи, для розрахунку сум податкових зобов'язань, курсових різниць, а також визначення обсягів штрафних санкцій за порушення строків розрахунків у ЗЕД, дотримуватись митних процедур та митних режимів з урахуванням умов постачання товарів Incoterms-2020.

PH25. Володіти інформаційно-аналітичним забезпеченням діяльності та інформаційними системами та технологіями в митних органах для здійснення митного контролю, здійснювати статистичні дослідження в сфері ЗЕД та митної справи, оформлювати митні декларації за допомогою програмного продукту QD-Professional.

IV. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ

4.1. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ТА ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

№	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кредити ЄКТС	Структура, %
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
1	<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	23	10
2	<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	35	15
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
3	<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	157	65
4	<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	25	10
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ :		240	100%
<i>в тому числі: вибіркова складова</i>		60	25

Код ОК	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кредити ЄКТС	Форми підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ОК1	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	Залік
ОК2	Філософія	5	Екзамен
ОК3	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	9	Залік, Екзамен
ОК4	Соціальна та економічна історія України	4	Залік
ОК5	Тренінг-курс «Безпека життєдіяльності та охорона праці»	2	Залік
ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
<i>Вибір навчальних дисциплін здійснюється із загальноуніверситетського пулу</i>			
ВК1	Навчальна дисципліна технологічного спрямування	5	Залік
ВК2	Навчальна дисципліна соціально-психологічного спрямування	5	Залік
ВК3	Навчальна дисципліна правового спрямування	5	Залік
ВК4	МАЙНОР або ВІЛЬНИЙ МАЙНОР	5	Залік
ВК5	МАЙНОР або ВІЛЬНИЙ МАЙНОР	5	Залік
ВК6	МАЙНОР або ВІЛЬНИЙ МАЙНОР	5	Залік
ВК7	МАЙНОР або ВІЛЬНИЙ МАЙНОР	5	Залік

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ОК6	Вища математика	5	Екзамен
ОК7	Інформатика	5	Залік
ОК8	Економічна теорія	5	Екзамен
ОК9	Вступ до фаху	3	Залік
О10	Теорія ймовірностей та математична статистика	5	Екзамен
ОК11	Макро- і мікроекономіка	5	Екзамен
ОК12	Економіка України	4	Залік

ОК13	Дослідження операцій і методи оптимізації	5	Екзамен
ОК14	Статистика	5	Екзамен
ОК15	Гроші і кредит	5	Екзамен
ОК16	Економіка підприємства	5	Екзамен
ОК17	Податкова система	5	Залік
ОК18	Економетрика	5	Екзамен
ОК19	Банківська справа	5	Екзамен
ОК20	Фінанси	5	Екзамен
ОК21	Бухгалтерський облік	4	Залік
ОК22	Основи ЗЕД та митної справи	5	Екзамен
ОК23	Курсова робота: <i>Податкова система</i>	1	Курсова робота
ОК24	Фінанси бізнесу	5	Екзамен
ОК25	Менеджмент	4	Залік
ОК26	Митна справа	12	Екзамен, Екзамен
ОК27	Страховання	5	Екзамен
ОК28	Валютне регулювання	5	Екзамен
ОК29	Курсова робота: <i>Митна справа</i>	1	Курсова робота
ОК30	Виробнича практика	3	Звіт
ОК31	Діджиталізація в митній справі	6	Залік
ОК32	Іноземна мова академічної та професійної комунікації	4	Залік
ОК33	Комплексний тренінг	3	Звіт
ОК34	Науково-дослідна практика	5	Звіт
ОК35	Переддипломна практика	9	Звіт
ОК36	Дипломна робота	13	Дипломна робота

<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ВК8	Мейджор 1	5	Екзамен
ВК9	Мейджор 2	5	Екзамен
ВК10	Мейджор 3	5	Екзамен
ВК11	Мейджор 4	5	Екзамен
ВК12	Мейджор 5	5	Екзамен

4.2. ВИБІРКОВА СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Вибіркова складова навчального плану першого (бакалаврського) рівня вищої освіти складається з: вибіркових навчальних дисциплін за спрямуванням, майнора або вільних майнорів, мейджорів.

Здобувач вищої освіти обирає 1 майнор або 4 вільні майнори з загальноуніверситетського пулу дисциплін. Майнор, як правило, складається з 4 навчальних дисциплін. Обсяг кожної дисципліни майнора (вільного майнора) – 5 кредитів ЄКТС.

Як виняток, майнор може складатися з 2 навчальних дисциплін. Тоді, обсяг кожної дисципліни майнора – 10 кредитів ЄКТС. Дисципліни майнора (вільного майнора) викладаються по одній дисципліні в 3, 4, 5, 6 семестрах для здобувачів вищої освіти очної (денної) форми навчання. Формою підсумкового контролю дисциплін майнора (вільного майнора) є залік.

Здобувачам вищої освіти пропонується обирати 1 дисципліну технологічного спрямування, 1 дисципліну соціально-психологічного

спрямування, 1 дисципліну правового спрямування. Обсяг кожної вибіркової навчальної дисципліни за спрямуванням – 5 кредитів ЄКТС.

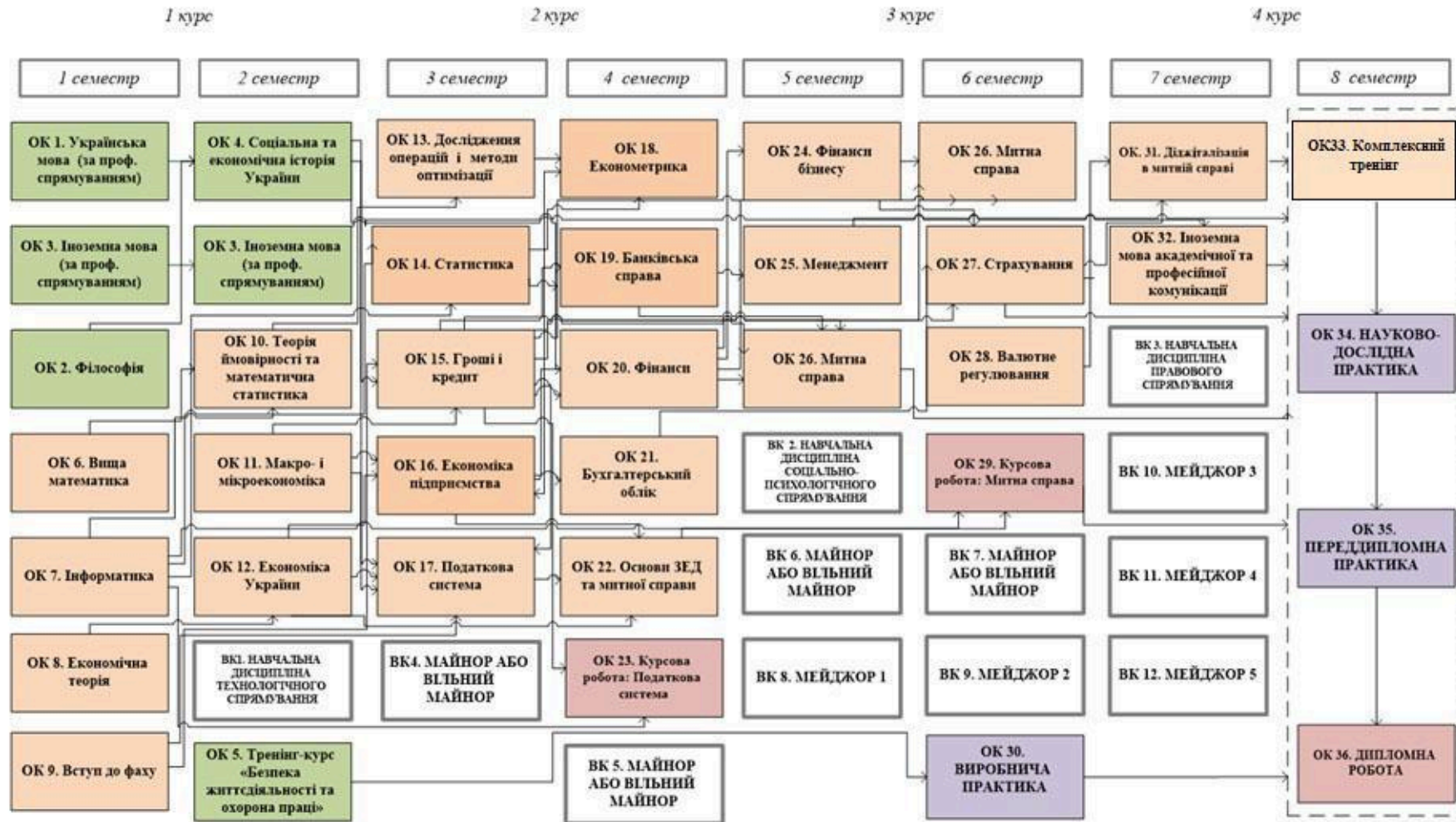
Формою підсумкового контролю за вибірковою навчальною дисципліною технологічного спрямування є залік; за вибірковою навчальною дисципліною соціально-психологічного спрямування – залік; за вибірковою навчальною дисципліною правового спрямування – залік.

Вибіркова навчальна дисципліна технологічного спрямування викладається на 1 курсі для здобувачів вищої освіти очної (денної) форми навчання. Семестр, у якому викладається дисципліна, визначається навчальним планом освітньої програми.

Вибіркова навчальна дисципліна соціально-психологічного та вибіркова навчальна правового спрямування викладається в 3 або 4, або 5, або 6, або 7 семестрі для здобувачів вищої освіти очної (денної) форми навчання. Семестр, у якому викладається дисципліна, визначається навчальним планом освітньої програми.

Обсяг вибіркової навчальної дисципліни мейджора – 5 кредитів ЄКТС. Формою підсумкового контролю дисциплін мейджорів є екзамен (іспит). Дисципліни мейджори викладаються в 5, 6, 7 семестрі для здобувачів вищої освіти денної (очної) форми навчання. Кількість дисциплін мейджорів, яка викладається в певному семестрі, визначається навчальним планом освітньої програми. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання, семестр, у якому буде викладатися: дисципліни за спрямуванням, майнори (вільні майнори), мейждори – визначається навчальним планом освітньої програми.

4.3. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОП Митна справа першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

V. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

<p>Форми атестації здобувачів вищої освіти</p>	<p>Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Атестація здійснюється екзаменаційною комісією відповідно до вимог стандарту вищої освіти після виконання здобувачем вищої освіти навчального плану у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра (дипломної роботи) за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». До атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі вимоги освітньої програми та навчального плану.</p>
<p>Вимоги до кваліфікаційної роботи</p>	<p>ХНЕУ ім. С. Кузнеця розробляє та затверджує: Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця; регламент перевірки кваліфікаційних (дипломних) робіт на унікальність. Кафедрою затверджується нормативи унікальності текстів кваліфікаційних (дипломних) робіт.</p> <p>Кваліфікаційна (дипломна) робота має передбачати розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми в сфері управління, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теорій і методів фінансової науки.</p> <p>Кваліфікаційна робота – це навчально-наукова робота студента, яка виконується на завершальному етапі здобуття кваліфікації бакалавра для встановлення відповідності отриманих здобувачами вищої освіти результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти.</p> <p>Вона є кваліфікаційним документом, на підставі якого Екзаменаційна комісія визначає рівень теоретичної підготовки випускника, його готовність до самостійної роботи за фахом і приймає рішення щодо присвоєння відповідної кваліфікації та видачу документа про вищу освіту.</p> <p>Атестація осіб, які здобувають ступінь бакалавра, здійснюється ЕК, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань. Атестація здійснюється відкрито і публічно. У кваліфікаційній (дипломній) роботі не має бути академічного плагіату, фальсифікації та результатів списування. Кваліфікаційна (дипломна) робота бакалавра допускається до захисту перед Екзаменаційною комісією за умови, якщо рівень її унікальності (оригінальності) відповідає нормативу, який затверджений кафедрою. Для оприлюднення та публічного ознайомлення зі змістом кваліфікаційних (дипломних) робіт, запобігання академічного плагіату кваліфікаційні (дипломні) роботи мають бути розміщені на інформаційних ресурсах Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.</p>
<p>Вимоги до публічного захисту</p>	<p>У процесі публічного захисту кандидат на присвоєння бакалаврського ступеня повинен показати уміння чітко і впевнено викладати зміст проведених досліджень, аргументовано відповідати на запитання та вести дискусію. Доповідь здобувача вищої освіти повинна супроводжуватися презентаційними матеріалами призначеними для загального перегляду. Ухвалення екзаменаційною комісією рішення про присудження ступеня бакалавра фінансів, банківської справи та страхування, видачу диплома бакалавра за результатами атестації здобувачів вищої освіти оголошуються після оформлення в установленому порядку протоколів засідань екзаменаційної комісії.</p>

VI. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості в Університеті розроблені на підставі Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG), статті 16 Закону України «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Політика щодо забезпечення якості вищої освіти	Основні принципи внутрішнього забезпечення якості освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця: відповідальності; відповідності; адекватності; автономності; вимірюваності; академічної культури; відкритості. Основні процедури внутрішнього забезпечення якості освіти в ХНЕУ ім. С. Кузнеця: формалізація політики якості, стратегічних цілей, завдань постійного поліпшення якості; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти; підготовка та проведення маркетингово-моніторингових та соціально-психологічних досліджень для визначення потреб ринку праці, вимог стейкхолдерів вищої освіти, якості надання освітніх послуг і задоволеності якістю освітньої діяльності та якістю освіти; залучення стейкхолдерів вищої освіти (здобувачів вищої освіти, роботодавців, представників академічної спільноти тощо) до прийняття рішень за напрямками внутрішнього забезпечення якості; зовнішнє оцінювання якості діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця за результатами участі в національних та міжнародних рейтингах вищих навчальних закладів, виконання Ліцензійних вимог, акредитації. Напрями: розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм; забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; забезпечення студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом.
Забезпечення якості розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітніх програм	Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється згідно з діючими нормативними актами в ХНЕУ ім. С. Кузнеця, затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітніх програм Кузнеця. Перегляд освітніх програм здійснюється на основі аналізу задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти: можливості побудови індивідуальної траєкторії навчання, дотримання академічних свобод в освітньому процесі, задоволеності якістю освітньої програми, тощо; роботодавців: якості формування загальних та фахових компетентностей, актуальних та соціальних навичок (soft skills); інших стейкхолдерів. Для перегляду освітніх програм використовуються: онлайн опитування, проведення

	дослідження фокус-групи, аналіз документів, аналіз ситуації, групою відповідно до вимог щодо структури та змісту освітньої програми. Періодичність перегляду освітніх програм здійснюється: а) щорічно за результатами моніторингу; б) після завершення освітньої програми здобувачами вищої освіти, в) в разі зміни законодавчої та нормативної бази.
Забезпечення зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів	Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених в Університеті процедур згідно з нормативними актами. Щорічне оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до визначених освітньою програмою форм контролю; порядку оцінювання результатів навчання, що висвітлюється в робочих програмах навчальних дисциплін, робочих планах (технологічних картах) навчальних дисциплін, силабусах навчальних дисциплін; обліку результатів навчання, який ведеться з використанням інформаційного середовища Персональної навчальної системи (ПНС) Університету. Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється на основі 100-бальної накопичувальної бально-рейтингової системи.
Забезпечення якості студенто-центрованого навчання, викладання та оцінювання	Планування, розподіл та надання навчальних ресурсів і забезпечення підтримки здобувачів вищої освіти враховують їх потреби та принципи студентоцентрованого навчання. Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а здобувачі вищої освіти поінформовані про їх наявність.
Забезпечення якості науково-педагогічних працівників	Щорічне рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Університету здійснюється за рахунок використання механізмів оцінювання та самооцінювання результативності науково-педагогічної діяльності, її спрямованості на пріоритети розвитку національної системи вищої освіти, стратегії розвитку Університету, особистісного професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Підсумки рейтингового оцінювання підводяться за результатами діяльності, досягнутими протягом календарного року. Оприлюднення результатів щорічного оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр та факультетів відбувається на засіданні вченої ради Університету.
Ресурсне забезпечення освітнього процесу (навчальні ресурси та підтримка здобувачів вищої освіти)	Заклад вищої освіти забезпечує освітній процес необхідними та доступними ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснює відповідну підтримку здобувачів вищої освіти. Організаційно-методична підтримка самостійної роботи здобувачів вищої освіти полягає у розробці методичних, дидактичних, інструктивних матеріалів, наданні можливості формувати, закріплювати, поглиблювати й систематизувати отримані під час аудиторних занять знання та вміння, здійснювати самопідготовку й самоконтроль опанування освітньої-професійної програми та реалізується через

<p>Інформаційне забезпечення (інформаційний менеджмент)</p>	<p>Персональну навчальну систему ХНЕУ ім. С. Кузнеця.</p> <p>З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної кампанії, планування та організацію освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; облік та аналіз успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; управління кадрами та ін.</p>
<p>Публічність інформації про освітні програми, освітню, наукову діяльність</p>	<p>Достовірна, об'єктивна, актуальна, своєчасна та легкодоступна інформація за освітньо-професійною програмою публікується на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця, включаючи програми для потенційних здобувачів вищої освіти, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості. Публічною є інформація про освітню діяльність за спеціальністю, включаючи критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цією програмою; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються тощо.</p>
<p>Забезпечення академічної доброчесності</p>	<p>Забезпечення запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладу вищої освіти та здобувачів вищої освіти реалізується через політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, регулюється такими документами ХНЕУ ім. С. Кузнеця: Кодекс академічної доброчесності; Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця; Положення про комісію з питань академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Перевірка наукових праць науково-педагогічних працівників Університету та здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою інтернет-сервісів на основі відкритих інтернет-ресурсів та системи StrikePlagiarism.com, що діє на підставі Ліцензійного Договору про надання права користування антиплагіатним програмним забезпеченням.</p>

Пояснювальна записка

Матриця відповідності визначених Стандартом (за наявності) компетентностей дескрипторам НРК та матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей представлені в Таблицях 1 і 2.

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн1 Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація K1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності K2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Автономія та відповідальність AB1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах AB2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності AB3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності
Загальні компетентності				
ЗК1	ЗН2	УМ1		
ЗК2	ЗН2	УМ1		AB2
ЗК3				AB1
ЗК4			K1, K2	
ЗК5	ЗН1	УМ1	K1, K2	
ЗК6		УМ1	K1, K2	
ЗК7		УМ1	K1	AB3
ЗК8	ЗН1	УМ1		
ЗК9			K2	AB1
ЗК10			K1, K2	AB1
ЗК11			K1, K2	
ЗК12		УМ1	K1	AB3
ЗК13			K2	
ЗК14			K2	
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК1	ЗН1, ЗН2	УМ1		
СК2	ЗН1, ЗН2	УМ1		
СК3	ЗН1, ЗН2	УМ1		
СК4	ЗН1	УМ1	K1	AB1
СК5	ЗН2	УМ1		AB3
СК6		УМ1	K2	AB2
СК7		УМ1	K1	AB1
СК8			K1, K2	AB2
СК9			K1, K2	
СК10				AB1, AB2, AB3
СК11				AB2, AB3
СК12	ЗН1, ЗН2	УМ1	K1	AB1, AB2, AB3
СК13	ЗН1, ЗН2		K1, K2	AB1, AB2, AB3
СК14	ЗН1, ЗН2	УМ1	K1	AB1, AB2, AB3

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність																												
	Загальні компетентності														Спеціальні (фахові) компетентності														
	ЗК 01	ЗК 02	ЗК 03	ЗК 04	ЗК 05	ЗК 06	ЗК 07	ЗК 08	ЗК 09	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ЗК 13	ЗК 14	СК 01	СК 02	СК 03	СК 04	СК 05	СК 06	СК 07	СК 08	СК 09	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13	СК 14	
ПР14	OK2 OK24	OK13 OK36													OK16 OK24	OK11 OK15	OK10 OK15												
ПР15			OK3 OK32													OK3 OK32						OK3 OK32							
ПР16		OK10 OK35			OK13 OK35	OK14 OK35								OK20 OK23				OK15 OK19							OK19 OK27 OK33				
ПР17			OK9 OK25			OK9 OK25		OK2 OK9			OK30 OK36	OK1 OK2 OK4	OK1 OK3 OK4											OK25 OK27	OK30 OK34				
ПР18					OK34 OK35	OK16 OK35		OK4 OK25	OK5 OK34	OK30 OK35				OK26 OK28 OK34	OK20 OK33	OK23 OK28									OK23 OK35				
ПР19	OK30 OK34					OK6 OK29					OK6 OK34		OK5 OK20									OK1 OK2 OK29	OK33 OK34	OK16 OK35					
ПР20							OK30 OK33 OK35		OK5 OK33	OK13 OK36							OK17 OK19							OK25 OK36					
ПР21		OK19 OK17 OK27										OK19 OK17	OK16 OK35				OK17 OK26 OK28							OK23 OK36	OK30 OK35				
ПР22						OK1 OK2 OK4						OK1 OK2 OK4	OK2 OK4									OK1 OK3	OK36 OK29	OK30 OK33					
ПР23		OK5 OK19 OK27						OK25 OK30					OK4 OK5	OK20 OK27	OK9 OK15									OK23 OK29	OK30 OK34				
ПР24							OK22 OK23 OK26 OK28																			OK22 OK26 OK28 OK29	OK22 OK26 OK28 OK36		
ПР25				OK22 OK26																								OK22 OK26 OK31	

Гарант ОП

підписано

Вікторія ОСТАПЕНКО

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньої програми Митна справа

Назва структурного/ функціонального підрозділу/ посадова особа	Дата, підпис
1. Навчальний відділ	
2. Відділ забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку	
3. Завідувач випускової кафедри	
4. Проректор з навчально-методичної роботи	

ТОВ «ЮСТАЙД»

ЄГРПОУ 38158017 адрес: м.Харків, в ул.Холодногірська, д.6

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

зовнішнього стейкхолдера

на освітньо-професійну програму

«Митна справа»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Освітньо-професійна програма «Митна справа» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» з підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти представлена Харківським національним економічним університетом імені Семена Кузнеця розроблена з урахуванням вимог сучасного ринку праці та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що затверджений Наказом МОН України від 24 травня 2019 року № 729. Необхідність створення зазначеної ОПП зумовлена активізацією зовнішньоекономічної діяльності в регіоні та зростаючою потребою ринку праці в висококваліфікованих фахівцях з митної справи.

Аналіз рецензованої освітньо-професійної програми показав, що в ній присутнє вдале поєднання дисциплін теоретичного та практичного спрямування. Це без сумніву забезпечить високоякісну підготовку майбутніх професіоналів, які здатні до застосування набутих на заняттях знань та вмінь для розв'язання реальних завдань пов'язаних із практичною реалізацією норм митного та податкового законодавства, та здійсненням процедур митного оформлення.

Освітньо-професійна програма «Митна справа» є чітко структурованою, вона містить всі необхідні складові.

Програма спрямована на формування в здобувачів вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціальні завдання пов'язані з особливостями митного оподаткування, організації митної справи, виконання митних процедур. ОПП «Митна справа» містить обов'язкові та вибіркові компоненти, передбачає опанування технологій дистанційного навчання, достатня кількість часу відводиться на практичну складову навчального процесу.

В рамках програми вважаємо, що більшу увагу слід приділити практичним питанням митного декларування, оскільки це є основним моментом митного оформлення товарів.

Отже рецензована освітньо-професійна програма має високий рівень матеріально-технічного, інформаційного та навчально-методичного забезпечення. Вона є актуальною, логічно обґрунтованою та змістовно наповненою. Не виникає сумнівів, що фахівці, які навчатимуться за освітньо-професійною програмою «Митна справа» першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» будуть мати високі шанси та широкі можливості щодо вдалого працевлаштування на сучасному українському ринку праці.

Директор ТОВ «ЮСТАЙД»

/М.А.Фокіна/

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму підготовки бакалаврів «Митна справа» у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця

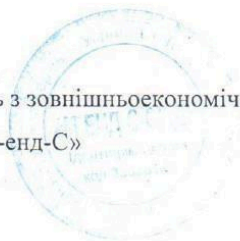
Розвиток зовнішньоекономічних відносин в Україні потребує ретельного контролю процесів ввезення товарів на митну територію України та вивезення їх за межі митної території України. Механізм митного контролю дуже важливий для наповнення бюджету країни та запобіганню контрабанді неякісних товарів. Тому важливим для розвитку держави є підготовка фахівців, які будуть володіти певними вміннями та навичками щодо митного оформлення товарів за різними митними режимами, реалізації заходів з митної безпеки держави, зменшення вірогідності виникнення ризиків в митній справі.

Освітньо-професійна програма дозволяє організувати якісну підготовку фахівців, оскільки враховує побажання ринку праці та роботодавців. Під час навчання студенти можуть отримати знання не тільки за загальними дисциплінами (Фінанси, Економіка підприємства, Фінанси підприємства), але й за професійними дисциплінами (Митна справа, Митна логістика, Митна безпека).

При підготовці фахівців за освітньо-професійною програмою «Митна справа» вважаємо за доцільне більше уваги зосередити на питаннях інформаційних систем та технологій в митній справі, завдяки яким майбутні фахівці будуть в змозі ефективно здійснювати митне оформлення товарів та перевірку митних декларацій.

Отже, вважаємо до освітньо-професійна програма «Митна справа» може бути рекомендована для підготовки студентів Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Фахівець з зовнішньоекономічної діяльності
ТОВ «М-енд-С»

Г. М. Островська